
SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 79

Rozeslána dne 30. prosince 1994

Cena Kč 9,50

O B S A H:

266. Zákon o dráhách

267. Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský zákoník

266

ZÁKON

ze dne 14. prosince 1994

o dráhách

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

- (1) Tento zákon upravuje
- podmínky pro stavbu drah železničních, tramvajových, trolejbusových a lanových a stavby na těchto dráhách,
 - podmínky pro provozování drah podle písmene a), pro provozování drážní dopravy na těchto dráhách, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené,
 - výkon státní správy a státního dozoru ve věcech drah železničních, tramvajových, trolejbusových a lanových.

(2) Zákon se nevztahuje na dráhy důlní, průmyslové a přenosné a na lyžařské vleky.

§ 2

Základní pojmy

(1) Dráhou je cesta určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy.

(2) Provozoschopností dráhy je technický stav dráhy zaručující její bezpečné a plynulé provozování.

(3) Provozováním dráhy jsou činnosti, kterými se zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje drážní doprava.

(4) Provozováním drážní dopravy je činnost, při níž mezi provozovatelem této dopravy (dále jen „dopravce“) a osobou, jejíž přepravní potřeba se uspokojuje, vzniká právní vztah, jehož předmětem je přeprava

osob nebo věcí anebo činnost, kterou se zajišťuje podnikání podle zvláštních předpisů.¹⁾

(5) Tarif je sazebník cen za jednotlivé přepravní výkony při poskytování přepravních služeb a podmínky jejich použití.

ČÁST DRUHÁ

DRÁHY

§ 3

Kategorie železničních drah

(1) Železniční dráhy se z hlediska významu, účelu a technických podmínek, stanovených prováděcím předpisem, člení do jednotlivých kategorií. Kategoriem železničních drah jsou:

- a) dráha celostátní, již je dráha, která slouží mezinárodní a celostátní veřejné železniční dopravě a je jako taková označena,
- b) dráha regionální, již je dráha místního významu, která slouží veřejné železniční dopravě a je zaústěná do celostátní nebo jiné regionální dráhy,
- c) vlečka, již je dráha, která slouží vlastní potřebě provozovatele nebo jiného podnikatele a je zaústěná do celostátní nebo regionální dráhy, nebo jiné vlečky,
- d) speciální dráha, která slouží k zabezpečení dopravní obslužnosti obce.

(2) O zařazení železniční dráhy do příslušné kategorie dráhy a o změnách tohoto zařazení rozhoduje drážní správní úřad.

§ 4

Obvod dráhy

(1) Obvod dráhy je území určené územním rozhodnutím pro umístění stavby dráhy.

(2) Obvod dráhy u celostátní dráhy a u regionální dráhy je vymezen svislými plochami vedenými hranicemi pozemků, které jsou určeny pro umístění dráhy a její údržbu.

(3) Obvod dráhy u ostatních drah je vymezen svislými plochami vedenými 3 m od osy krajní koleje, krajního nosného nebo dopravního lana, krajního vodiče trakčního vedení, nebo hranicemi pozemku, určeného k umístění dráhy a její údržby, nejméně však 1,5 m od vnějšího okraje stavby dráhy, pokud není dopravní cesta dráhy vedena po pozemní komunikaci.

§ 5

Stavba dráhy a stavba na dráze

(1) Stavbou dráhy je stavba cesty určené k pohybu drážních vozidel a stavba, která rozšiřuje, doplňuje, mění nebo zabezpečuje dráhu bez ohledu, zda je v obvodu dráhy či nikoliv.

(2) Stavbou na dráze jsou všechny stavby v obvodu dráhy, které nejsou stavbou dráhy, bez ohledu na účel, jemuž slouží.

(3) Stavba dráhy a stavba na dráze musí splňovat technické podmínky²⁾ a požadavky bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy. Technické podmínky a požadavky jednotlivých druhů drah stanoví prováděcí předpis.

(4) Dráhu jako cestu určenou k pohybu drážních vozidel lze zrušit jen na návrh vlastníka. O zrušení dráhy rozhoduje drážní správní úřad.

§ 6

Křížení dráhy

(1) Pokud se železniční dráha kříží s pozemními komunikacemi v úrovni kolejí, musí být křížení označeno a zabezpečeno. Způsob označení a zabezpečení křížení stanoví prováděcí předpis.

(2) Při křížení železniční dráhy s pozemními komunikacemi v úrovni kolejí má drážní doprava přednost před provozem na pozemních komunikacích.

§ 7

Stavební řízení

(1) Speciálním stavebním úřadem³⁾ pro stavby dráhy a stavby na dráze je drážní správní úřad.

(2) Způsobilost stavby dráhy k užívání musí být před vydáním kolaudačního rozhodnutí ověřena technickobezpečnostní zkouškou a zkušební provozem. Rozsah a podmínky technickobezpečnostní zkoušky a zkušební provozu stanoví prováděcí předpis.

(3) Stavbu, která není stavbou dráhy a zasahuje zčásti do jejího obvodu, lze zřizovat a provozovat jen se souhlasem drážního správního úřadu a za podmínek jím stanovených.

¹⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Vyhláška č. 174/1994 Sb., kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

³⁾ § 120 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ochranné pásmo dráhy**§ 8**

(1) Ochranné pásmo dráhy tvoří prostor po obou stranách dráhy, jehož hranice jsou vymezeny svislou plochou vedenou

- a) u dráhy celostátní a u dráhy regionální 60 m od osy krajní koleje, nejméně však ve vzdálenosti 30 m od hranic obvodu dráhy,
- b) u dráhy celostátní, vybudované pro rychlost větší než 160 km/h, 100 m od osy krajní koleje, nejméně však 30 m od hranic obvodu dráhy,
- c) u vlečky 30 m od osy krajní koleje,
- d) u speciální dráhy 30 m od hranic obvodu dráhy, u tunelů speciální dráhy 35 m od osy krajní koleje,
- e) u dráhy lanové 10 m od nosného lana, dopravního lana nebo osy krajní koleje,
- f) u dráhy tramvajové a dráhy trolejbusové 30 m od osy krajní koleje nebo krajního trolejového drátu.

(2) Pro dráhu vedenou po pozemních komunikacích a vlečku v uzavřeném prostoru provozovny nebo v obvodu přístavu se ochranné pásmo nezřizuje.

§ 9

(1) V ochranném pásmu dráhy lze zřizovat a provozovat stavby, provádět hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem, provozovat střelnici, skladovat výbušniny, nebezpečné odpady a zřizovat světelné zdroje a barevné plochy zaměnitelné s návěstními znaky jen se souhlasem drážního správního úřadu a za podmínek jím stanovených.

(2) Provozovatel dráhy a dopravce je oprávněn v ochranném pásmu dráhy vstupovat na cizí pozemky, popřípadě na stavby na nich stojící, za účelem oprav, údržby a provozování dráhy, odstraňování následků nehod nebo poškození dráhy a za účelem odstraňování jiných překážek omezujících provozování drážní dopravy. Přitom je povinen dbát toho, aby užívání pozemků, popřípadě staveb na nich stojících, bylo co nejméně rušeno a aby vstupem a činnostmi nevznikly škody, kterým je možno zabránit. Výkon těchto oprávnění musí být omezen na nezbytnou dobu a nezbytnou míru. Tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody podle občanského zákoníku.

(3) Provozovatel dráhy a dopravce je oprávněn ve stavu nouze nebo v naléhavém veřejném zájmu na provozování dráhy nebo na provozování drážní dopravy na nezbytnou dobu v nezbytné míře a za náhradu použít nemovitost vlastníka v ochranném pásmu dráhy, nelze-li dosáhnout účelu jinak.

(4) K zajištění provozu tramvajových a trolejbusových drah lze na základě zvláštního zákona⁴⁾ v nezbytné míře omezit užívací právo vlastníka přilehlé nemovitosti.

§ 10**Zdroj ohrožení dráhy**

Drážní správní úřad zjišťuje zdroje ohrožování, poškozování nebo rušení provozování drah, drážní dopravy, drážních telekomunikačních zařízení a vedení a drážních zabezpečovacích zařízení (dále jen „zdroj ohrožení“). Při zjištění zdroje ohrožení nařídí provozovateli nebo majiteli zdroje ohrožení jeho odstranění. Nevyhoví-li provozovatel nebo majitel zdroje ohrožení, drážní správní úřad rozhodne o odstranění zdroje ohrožení na jeho náklady. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

ČÁST TŘETÍ**REGULACE PROVOZOVÁNÍ DRÁHY****Úřední povolení****§ 11**

(1) Provozovat dráhu může právnická nebo fyzická osoba na základě úředního povolení, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.⁵⁾

(2) Úřední povolení vydává drážní správní úřad.

§ 12

(1) Úřední povolení může být vydáno za podmínky, že:

- a) fyzická osoba a její odpovědný zástupce, byl-li ustanoven, dosáhli věku 21 let, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a odborně způsobilí; žadatel nemusí splňovat podmínku odborné způsobilosti, jestliže ji splňuje jeho odpovědný zástupce,
- b) členové statutárního orgánu právnické osoby dosáhli věku 21 let, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a alespoň jeden člen statutárního orgánu je odborně způsobilý.

(2) Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) je právnická osoba povinna osvědčit ve lhůtě do 30 dnů při personálních změnách ve statutárním orgánu.

§ 13

Za bezúhonného podle § 12 se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spá-

⁴⁾ Např. § 128 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 9/1993 Sb., o Českých dráhách, ve znění zákona č. 212/1993 Sb.

chaný z nedbalosti za jednání související s povolovanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně.

§ 14

Odbornou způsobilost prokazuje žadatel dokladem o ukončeném vysokoškolském vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického nebo právního zaměření a dokladem o vykonání tříleté praxe v oboru provozování drah nebo dokladem o ukončení úplného středního odborného vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického zaměření a dokladem o vykonání pětileté praxe v oboru provozování drah.

§ 15

(1) Žádost o vydání úředního povolení musí obsahovat:

- a) obchodní jméno, sídlo a právní formu právnické osoby, která hodlá provozovat dráhu, a jméno a bydliště osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem, a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, nebo jméno a trvalý pobyt, obchodní jméno a rodné číslo fyzické osoby, která hodlá provozovat dráhu, jakož i stejné údaje týkající se odpovědného zástupce, je-li ustanoven,
- b) označení vlastníka dráhy,
- c) označení dráhy a její popis,
- d) údaje o časovém rozsahu provozování dráhy.

(2) Žádost o vydání úředního povolení musí být doložena:

- a) výpisem z rejstříku trestů fyzické osoby a výpisem z rejstříku trestů odpovědného zástupce, je-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo výpisem z rejstříku trestů všech členů statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba,
- b) výpisem z obchodního rejstříku, jde-li již o zapsanou právnickou osobu, je-li žadatelem právnická osoba,
- c) písemným dokladem o existenci smluvního vztahu mezi žadatelem a odpovědným zástupcem, byl-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba,
- d) dokladem prokazujícím odbornou způsobilost fyzické osoby nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost odpovědného zástupce, je-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost alespoň jednoho z členů statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba,
- e) dokladem osvědčujícím právní vztah žadatele k dráze,
- f) dokladem prokazujícím technickou způsobilost dráhy k jejímu provozování,
- g) dokladem o zaplacení správního poplatku.

§ 16

(1) Drážní správní úřad rozhodne o vydání úředního povolení ve lhůtě 60 dnů od doručení žádosti o vydání úředního povolení.

(2) Drážní správní úřad v rozhodnutí o vydání úředního povolení stanoví podmínky provozování dráhy týkající se zajištění řádného a bezpečného provozování dráhy, zejména podmínku pro provozovatele dráhy vydat ke dni zahájení provozování dráhy vnitřní předpisy o organizování dráhy a drážní dopravy, o odborné způsobilosti zaměstnanců zajišťujících provozování dráhy a organizování drážní dopravy, a zajistit jejich dodržování.

(3) Úřední povolení je nepřenosné.

§ 17

V rozhodnutí o vydání úředního povolení drážní správní úřad uvede:

- a) obchodní jméno, včetně právní formy, sídlo a identifikační číslo, bylo-li již přiděleno, jméno a příjmení členů statutárního orgánu, jedná-li se o právnickou osobu, nebo jméno a příjmení provozovatele dráhy, obchodní jméno, rodné číslo, jeho trvalý pobyt; je-li ustanoven odpovědný zástupce též údaje týkající se jeho osoby, jedná-li se o fyzickou osobu,
- b) vlastníka dráhy,
- c) označení provozované dráhy a její popis,
- d) časový rozsah provozování dráhy,
- e) datum zahájení provozování dráhy,
- f) doba, na kterou se úřední povolení vydává,
- g) další podmínky provozování dráhy.

§ 18

Zánik úředního povolení

(1) V případě, že provozovatel dráhy nechce provozovat dráhu, je povinen o této skutečnosti vyrozumět příslušný drážní správní úřad ve lhůtě jednoho roku před podáním návrhu na zrušení úředního povolení k provozování dráhy. Současně též je povinen ve stejné lhůtě vyrozumět vlastníka dráhy.

(2) Úřední povolení k provozování dráhy zaniká

- a) rozhodnutím drážního správního úřadu o zrušení úředního povolení, jestliže provozovatel dráhy
 1. přestal splňovat předpoklady pro vydání úředního povolení,
 2. porušil ustanovení tohoto zákona,
 3. podal návrh na zrušení úředního povolení k provozování dráhy,
- b) uplynutím doby, na kterou bylo úřední povolení vydáno,
- c) dnem zániku právnické osoby, která je držitelem úředního povolení,

d) uplynutím 30 dnů od smrti fyzické osoby, která je držitelem úředního povolení.

§ 19

Omezení provozování dráhy

(1) Drážní správní úřad rozhodne o omezení provozování dráhy nebo její části na základě žádosti provozovatele dráhy z důvodu rekonstrukce dráhy nebo její části.

(2) Provozovatel dráhy je oprávněn omezit provozování dráhy nebo její části z důvodů narušení provozuschopnosti dráhy nebo její části v důsledku živelní události, provozní havárie nebo nehody, a to na dobu nutnou k odstranění překážek provozuschopnosti dráhy.

§ 20

Povinnosti vlastníka dráhy

(1) Vlastník dráhy je povinen udržovat dráhu tak, aby byla zajištěna její provozuschopnost a umožněn styk s jinými dráhami.

(2) Nemůže-li vlastník dráhy celostátní nebo regionální zajistit její provozuschopnost, je povinen dráhu nabídnout státu k jejímu odkoupení. Stát zastupuje Ministerstvo dopravy.

(3) Technické podmínky provozuschopnosti dráhy a technické podmínky styku drah stanoví prováděcí předpis.

§ 21

(1) Vlastník dráhy je povinen zajistit provozování dráhy. Není-li vlastník dráhy celostátní nebo regionální současně jejím provozovatelem, je povinen umožnit provozování dráhy jinou oprávněnou osobou.

(2) Nemůže-li vlastník dráhy zajistit provozování dráhy, je povinen nabídnout dráhu k zajištění jejího provozování:

- a) státu zastoupenému Ministerstvem dopravy, jedná-li se o dráhu celostátní nebo regionální,
- b) obci nebo obcím, v jejichž územním obvodu se dráha nachází, jedná-li se o dráhu tramvajovou, trolejbusovou, speciální nebo lanovou.

Povinnosti provozovatele dráhy

§ 22

(1) Provozovatel dráhy je povinen:

- a) provozovat dráhu podle pravidel pro provozování dráhy a platného úředního povolení,
- b) zajistit, aby provozování dráhy prováděly osoby, které jsou zdravotně a odborně způsobilé,

c) označit prostory v obvodu dráhy, které nejsou přístupné veřejnosti,

d) pro veřejnou drážní osobní dopravu zveřejnit jízdní řády a jejich změny,

e) označit názvem stanice (zastávky), které provozuje; provozovatel dráhy celostátní a dráhy regionální je vázán rozhodnutím drážního správního úřadu o názvu stanice.

(2) Pravidla pro provozování dráhy stanoví prováděcí předpis.

§ 23

Provozovatel dráhy celostátní a dráhy regionální je kromě povinností uvedených v § 22 povinen:

- a) umožnit dopravci, který má platnou licenci, na základě smlouvy provozovat drážní dopravu na dráze za cenu sjednanou podle cenových předpisů,⁶⁾
- b) poskytnout svou dopravní cestu na nezbytnou dobu jinému provozovateli dráhy pro objezdy nesjízdneho úseku dopravní cesty, byla-li tato nesjízdnost způsobena živelní událostí nebo nehodou,
- c) stanovit v jednotlivých stanicích rozsah poskytovaných přepravních služeb pro přepravu osob a věcí a zveřejnit jej.

ČÁST ČTVRTÁ

REGULACE DRÁŽNÍ DOPRAVY

Licence

§ 24

(1) Provozovat drážní dopravu na dráze může právnická nebo fyzická osoba na základě platné licence, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,⁵⁾ a uzavřené smlouvy o provozování drážní dopravy, není-li provozovatel dráhy a dopravce jedna osoba.

(2) Licenci uděluje na základě žádosti drážní správní úřad.

§ 25

(1) Licence může být udělena za podmínky, že:

- a) fyzická osoba a její odpovědný zástupce, byl-li ustanoven, dosáhl věku 18 let, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a odborně způsobilí; žadatel nemusí splňovat podmínku odborné způsobilosti, jestliže ji splňuje jeho odpovědný zástupce,

⁶⁾ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách.

b) členové statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba, dosáhli věku 18 let, jsou způsobilí k právním úkonům, jsou bezúhonní a alespoň jeden člen statutárního orgánu je odborně způsobilý.

(2) Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) je právnická osoba povinna osvědčit ve lhůtě do 30 dnů při personálních změnách ve statutárním orgánu.

§ 26

Za bezúhonného podle § 25 se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti za jednání související s udělováním licencí, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně.

§ 27

Odbornou způsobilost prokazuje žadatel dokladem o ukončeném vysokoškolském vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického nebo právního zaměření a dokladem o vykonání tříleté praxe v oboru drážní dopravy nebo dokladem o ukončení úplného středního odborného vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického zaměření a dokladem o vykonání pětileté praxe v oboru drážní dopravy.

§ 28

(1) Žádost o udělení licence musí obsahovat:

- a) obchodní jméno, sídlo a právní formu právnické osoby, která hodlá provozovat drážní dopravu, a jméno a bydliště osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, nebo jméno a trvalý pobyt, obchodní jméno a rodné číslo fyzické osoby, která hodlá provozovat drážní dopravu, jakož i stejné údaje týkající se odpovědného zástupce, je-li ustanoven,
- b) údaje o dráze, na které má být drážní doprava provozována, a údaj, v kterých úsecích dráhy (traťový úsek, trasa linky) hodlá žadatel provozovat drážní dopravu,
- c) označení provozovatele dráhy,
- d) údaje vztahující se k druhu dopravy a rozsahu služeb poskytovaných v souvislosti s přepravou osob a věcí,
- e) údaje o rozsahu a četnosti dopravy v určitém časovém období,
- f) údaje o počtu a druhu provozovaných drážních vozidel,
- g) návrh časového vedení požadovaných spojů, pokud se jedná o veřejnou drážní osobní dopravu; u dráhy tramvajové, trolejbusové a speciální dráhy i návrh tras linek, včetně zastávek pro nástup a výstup a určení výchozí a cílové zastávky.

(2) Žádost o licenci musí být doložena:

- a) výpisem z rejstříku trestů fyzické osoby a výpisem z rejstříku trestů odpovědného zástupce, je-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo výpisem z rejstříku trestů všech členů statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba,
- b) písemným dokladem o existenci smluvního vztahu mezi žadatelem a odpovědným zástupcem, byl-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba,
- c) výpisem z obchodního rejstříku, je-li žadatelem zapsaná právnická osoba,
- d) dokladem prokazujícím odbornou způsobilost fyzické osoby, nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost odpovědného zástupce, je-li ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost alespoň jednoho z členů statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba,
- e) dokladem o zaplacení správního poplatku.

§ 29

(1) Drážní správní úřad rozhodne o udělení licence ve lhůtě 60 dnů od doručení žádosti o udělení licence. Na udělení licence není právní nárok.

(2) Drážní správní úřad licenci neudělí, jestliže to neumožňuje dopravní propustnost dráhy, na které má být drážní doprava provozována, nebo technické podmínky dráhy.

(3) Drážní správní úřad v rozhodnutí o udělení licence stanoví podmínky provozování drážní dopravy, týkající se zejména zajištění dopravní obslužnosti území a bezpečnosti drážní dopravy.

§ 30

V rozhodnutí o licenci drážní správní úřad uvede:

- a) obchodní jméno, včetně právní formy, sídlo a identifikační číslo, bylo-li již přiděleno, jméno a příjmení členů statutárního orgánu, jedná-li se o právnickou osobu, nebo jméno a příjmení dopravce, rodné číslo, obchodní jméno a jeho trvalý pobyt; je-li ustanoven odpovědný zástupce též údaje týkající se jeho osoby, jedná-li se o fyzickou osobu,
- b) označení dráhy (traťového úseku, trasy linky), na níž je dopravce oprávněn drážní dopravu provozovat, názvy stanic (zastávek) a určení výchozí a cílové stanice (zastávky),
- c) označení provozovatele dráhy,
- d) druh dopravy, rozsah poskytovaných služeb a rozsah a četnost dopravy, včetně rozsahu bezbariérové přepravy cestujících s omezenou schopností pohybu a orientace,
- e) datum zahájení provozování drážní dopravy,
- f) doba, na kterou se licence uděluje,
- g) další podmínky provozování drážní dopravy.

§ 31

(1) Dopravce a provozovatel dráhy, na níž má být doprava provozována, jsou při uzavírání smlouvy o provozování drážní dopravy na dráze vázání rozsahem a podmínkami stanovenými v rozhodnutí o licenci.

(2) Spory o uzavření smlouvy o provozování drážní dopravy na dráze a o výkonu práv a povinností plynoucích z této smlouvy rozhoduje drážní správní úřad. Odvolání proti rozhodnutí drážního správního úřadu nemá odkladný účinek.

§ 32

(1) Drážní správní úřad rozhodne o změně licence:

- a) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů,
- b) došlo-li ke změně údajů uvedených v žádosti o udělení licence,
- c) vyžaduje-li to veřejný zájem na uspokojování přepravních potřeb nebo bezpečnost drážní dopravy.

(2) Držitel licence je povinen oznámit drážnímu správnímu úřadu všechny změny týkající se údajů uvedených v žádosti o licenci nebo plnění podmínek stanovených v licenci do 15 dnů od vzniku těchto změn.

§ 33

Drážní správní úřad může licenci odejmout, jestliže držitel licence:

- a) porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem,
- b) neplní podmínky stanovené v licenci,
- c) o odejmutí licence požádal.

§ 34

Licence pozbývá platnosti:

- a) uplynutím doby, na kterou byla udělena,
- b) dnem zániku právnické osoby, která je držitelem licence,
- c) uplynutím 30 dnů od smrti fyzické osoby, která je držitelem licence,
- d) rozhodnutím drážního správního úřadu o odejmutí licence.

Povinnosti dopravce

§ 35

(1) Dopravce je povinen:

- a) provozovat drážní dopravu podle pravidel provozování drážní dopravy, platné licence a smlouvy uzavřené s provozovatelem dráhy o provozování drážní dopravy na dráze,
- b) při provozování drážní dopravy používat drážní vozidla s platným průkazem způsobilosti a v technickém stavu, který odpovídá schválené způsobilosti,
- c) zajistit, aby drážní vozidla řídily osoby, které mají platný průkaz způsobilosti k řízení,
- d) zajistit, aby drážní dopravu prováděly osoby, které jsou zdravotně a odborně způsobilé,
- e) se řídit při provozování drážní dopravy pokyny provozovatele dráhy udílenými při organizování drážní dopravy.

(2) Pravidla provozování drážní dopravy stanoví prováděcí předpis.

§ 36

Dopravce, který provozuje veřejnou drážní osobní dopravu, je kromě povinností uvedených v § 35 povinen:

- a) provozovat drážní dopravu podle jízdního řádu a tarifu,
- b) označit jednotlivá drážní vozidla nebo jejich soupravy určené pro přepravu osob, s výjimkou dráhy lanové, názvem výchozí a konečné stanice (zastávky) a drážní vozidla bezbariérově přístupná cestujícím s omezenou schopností pohybu a orientace mezinárodním symbolem přístupnosti; u dráhy tramvajové a dráhy trolejbusové dále číslem linky, názvy zastávek a evidenčním číslem vozidla.

§ 37

Přeprava osob a věcí

(1) Dopravce přepraví za sjednanou cenu osobu, která o přepravu požádá, a přijme za sjednanou cenu k přepravě zavazadlo a zásilku podanou k přepravě, jestliže:

- a) přepravu je možné provést pracovníky dopravce a zařízeními vyhovujícími obvyklým přepravním potřebám,
- b) přepravě nebrání okolnosti, které dopravce nemůže odvrátit a jejich odstranění není v jeho moci,
- c) jsou splněny smluvní přepravní podmínky a podmínky stanovené zvláštním předpisem.⁷⁾

⁷⁾ Např. zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech.

Vyhláška č. 72/1988 Sb., o používání výbušnin, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha I k vyhlášce č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF).

(2) Dopravce je povinen na žádost cestujícího zajistit prodej přepravních dokladů i na úseky provozované jinými dopravci.

§ 38

Omezení drážní dopravy

(1) Drážní správní úřad rozhodne o omezení drážní dopravy dopravce na nezbytně nutnou dobu z důvodu:

- a) veřejného zájmu na jiné mimořádné drážní dopravě,
- b) bezpečnosti drážní dopravy,
- c) nesjízdnosti dráhy v důsledku živelní pohromy, nehody nebo rekonstrukce dráhy,
- d) nahromadění přepravovaných věcí na dráze, způsobené provozovatelem dráhy nebo jiným dopravcem.

(2) Odvolání proti rozhodnutí drážního správního úřadu o omezení drážní dopravy dopravce nemá odkladný účinek.

(3) Dopravce je povinen omezit drážní dopravu na základě opatření vydaného správními úřady oprávněnými rozhodovat v oblasti veterinární, rostlinolekářské, hygienické služby, odpadového hospodářství nebo na základě mezinárodní smlouvy, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů.

(4) Dopravce je omezením drážní dopravy vázán. Omezení přepravy z toho vyplývající zveřejní.

§ 39

Přeprava při splnění zvláštních podmínek

(1) Jen za zvláštních podmínek lze přepravovat:

- a) nebezpečné věci,
- b) mrtvoly,
- c) snadno zkazitelné věci,
- d) živá zvířata,
- e) odpady,
- f) zbraně a střelivo,
- g) kolejová vozidla na vlastních kolech,
- h) věci mimořádných rozměrů, neobvyklé hmotnosti nebo zvláštní úpravy.

(2) Zvláštní podmínky, za nichž lze přepravovat věci uvedené v odstavci 1 stanoví přepravní řád.

Jízdní řád

§ 40

Při zpracování jízdního řádu veřejné drážní osobní dopravy na dráze celostátní a na dráze regionální vychází provozovatel dráhy z požadavků dopravců obsažených v žádosti o licenci. Návrh jízdního řádu a návrh jeho změn před jeho zveřejněním pro-

jedná provozovatel dráhy s okresním úřadem, jehož územním obvodem dráha prochází.

§ 41

(1) Dopravce, který má podle platné licence provozovat veřejnou drážní osobní dopravu na dráze tramvajové nebo na dráze trolejbusové nebo na speciální dráze nebo na dráze lanové, předloží před zahájením drážní dopravy jízdní řád ke schválení drážnímu správnímu úřadu. Příslušným ke schválení jízdního řádu je drážní správní úřad, který rozhoduje o udělení licence.

(2) Na schvalování jízdních řádů se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

§ 42

(1) Jízdní řád dráhy celostátní a jeho změny nabývají platnosti dnem stanoveným dohodou evropských železničních správ. Jízdní řád dráhy regionální a jeho změny nabývají platnosti 15. dnem od jeho zveřejnění.

(2) Jízdní řád a jeho změny dráhy tramvajové, dráhy trolejbusové, speciální dráhy a dráhy lanové nabývají platnosti nejdříve 24 hodin od jeho zveřejnění.

(3) Způsob zpracování, obsah a zveřejňování jízdního řádu a jeho změn stanoví prováděcí předpis.

ČÁST PÁTÁ

DRÁŽNÍ VOZIDLA A URČENÁ TECHNICKÁ ZARÍZENÍ

HLAVA PRVNÍ

DRÁŽNÍ VOZIDLA

§ 43

(1) Na dráhách lze provozovat drážní vozidlo, které svojí konstrukcí a technickým stavem odpovídá požadavkům bezpečnosti drážní dopravy, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí a jehož technická způsobilost byla prokázána shodou se schváleným typem. Drážní vozidla hnací, drážní vozidla tažená s rychlostí nad 160 km/h na dráhách železničních, drážní vozidla na dráze tramvajové, trolejbusové a lanové musí mít technickou způsobilost kromě prokázané shody se schváleným typem ještě ověřenou drážním správním úřadem. Na základě tohoto ověření vydá drážní správní úřad průkaz způsobilosti vozidla. Způsob a podmínky schvalování technické způsobilosti stanoví prováděcí předpis.

(2) Shodu se schváleným typem prokazuje výrobce typovým osvědčením pro každé vozidlo.

(3) O schválení typu drážního vozidla rozhoduje

dražní správní úřad na základě žádosti tuzemského nebo zahraničního výrobce drážního vozidla.

(4) Dražní správní úřad schválí typ drážního vozidla, jsou-li splněny technické podmínky drážního vozidla stanovené prováděcím předpisem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů. Podkladem pro rozhodnutí drážního správního úřadu je výsledek zkoušky drážního vozidla. Zkoušku zajišťuje výrobce drážního vozidla na svůj náklad u právnické osoby, kterou určí Ministerstvo dopravy.

(5) Změnu na drážním vozidle, jejíž podstatou je zásah do konstrukce vozidla znamenající odchylku od schváleného typu, schvaluje drážní správní úřad podle podmínek stanovených prováděcím předpisem.

§ 44

(1) Dražní vozidla v provozu, která určí prováděcí předpis, podléhají pravidelným technickým kontrolám, kterými se ověřuje technický stav drážního vozidla. Způsob a podmínky provádění kontrol technického stavu drážního vozidla stanoví prováděcí předpis.

(2) Zjistí-li drážní správní úřad, že drážní vozidlo v provozu je v technickém stavu, který nezaručuje bezpečnost drážní dopravy nebo nemá vlastnosti schváleného typu drážního vozidla, rozhodne o nezpůsobilosti drážního vozidla k provozu.

HLAVA DRUHÁ

ZPŮSOBILOST K ŘÍZENÍ DRÁŽNÍCH VOZIDEL

§ 45

(1) Řídit drážní vozidlo (dále jen „řízení“) mohou jen osoby s platným průkazem způsobilosti k řízení.

(2) Průkaz způsobilosti k řízení vydává drážní správní úřad žadateli, který prokázal odbornou způsobilost zkouškou. Zkoušce se může podrobit žadatel, který:

- dosáhl předepsaného věku a vzdělání,
- je spolehlivý k řízení (§ 46),
- prokázal svou zdravotní způsobilost,
- podrobil se předepsané výuce a výcviku.

(3) Podmínky zdravotní způsobilosti, věku a vzdělání, rozsah potřebných odborných znalostí, způsob provádění výuky a výcviku a způsob provádění zkoušek stanoví prováděcí předpis.

(4) Dražní správní úřad nařídí přezkoušení odborné a zdravotní způsobilosti osob k řízení v případě, že při řízení vykazují nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost drážní dopravy. Podle výsledku přezkoušení může drážní správní úřad rozhodnout

o omezení řízení nebo o zákazu řízení. V případě rozhodnutí o zákazu řízení drážní správní úřad odejme osobě průkaz způsobilosti k řízení.

§ 46

Spolehlivým k řízení není ten,

- kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s řízením, nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k řízení a osobě žadatele je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při řízení,
- komu byl soudem uložen trest zákazu činnosti spočívající v řízení.

HLAVA TŘETÍ

URČENÁ TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ

§ 47

(1) Technická zařízení tlaková, plynová, elektrická, zdvihací, dopravní, pro ochranu před účinky atmosférické a statické elektřiny, pro ochranu před negativními účinky zpětných trakčních proudů, kontejnery a výměnné nástavby, která jsou konstruována a vyráběna pro provozování dráhy nebo drážní dopravu a slouží-li k zabezpečení provozování dráhy nebo drážní dopravy, jsou určenými technickými zařízeními, která podléhají dozoru podle tohoto zákona.

(2) Podmínky pro konstrukci, výrobu a provoz určených technických zařízení a jejich konkretizaci stanoví prováděcí předpis.

(3) Před uvedením určeného technického zařízení do provozu musí být schválena jeho způsobilost k provozu. Způsobilost určeného technického zařízení k provozu schvaluje drážní správní úřad vydáním průkazu způsobilosti.

(4) Podkladem pro schválení způsobilosti určeného technického zařízení je technická prohlídka a zkouška, kterou zajistí výrobce určeného technického zařízení na svůj náklad u právnické osoby, kterou určí Ministerstvo dopravy.

(5) Při provozování dráhy a při provozování drážní dopravy mohou být provozována jen určená technická zařízení s platným průkazem způsobilosti.

§ 48

(1) Revize, prohlídka a zkouška určených technických zařízení v provozu mohou provádět jen fyzické osoby, které mají platné osvědčení o odborné způsobilosti. Osvědčení o odborné způsobilosti vydává drážní správní úřad. Rozsah odborných znalostí a způsob ověřování těchto znalostí stanoví prováděcí předpis.

(2) Zjistí-li drážní správní úřad, že určené technické zařízení má závažné nedostatky, že nelze zaručit jeho bezpečné provozování, zadrží průkaz způsobilosti a rozhodne o nezpůsobilosti určeného technického zařízení v provozu.

(3) Zjistí-li drážní správní úřad, že oprávněná osoba, provádějící revize, prohlídky a zkoušky určeného technického zařízení vykazuje nedostatky ve své činnosti, které podstatným způsobem ovlivňují ověřování technické způsobilosti a bezpečnost provozu určeného technického zařízení, odejme osvědčení o její odborné způsobilosti.

HLAVA ČTVRTÁ NEHODY A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

§ 49

(1) Nehodou při provozování dráhy je mimořádná událost v drážní dopravě, k níž došlo v souvislosti s pohybem drážního vozidla, mající za následek smrt nebo újmu na zdraví osoby, větší škodu na majetku,⁸⁾ nebo ohrožení života a zdraví osob.

(2) Provozovatel dráhy a dopravce je povinen nehodu a každou mimořádnou událost v drážní dopravě, která nesouvisí s pohybem drážního vozidla a způsobí stejný následek jako nehoda podle odstavce 1, neprodleně oznámit orgánům Policie České republiky.

(3) Provozovatel dráhy a dopravce jsou povinni při nehodě zabezpečit uvolnění části dráhy pro obnovení provozování dráhy a drážní dopravy, pokud tomu nebrání jiné okolnosti. Přitom jsou povinni zajistit a zdokumentovat stav v době nehody.

ČÁST ŠESTÁ POKUTY

§ 50

(1) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč

- vlastníku dráhy celostátní nebo regionální, který nezajistí provozuschopnost dráhy,
- vlastníku dráhy celostátní nebo regionální, který nezajistí a neumožní provozování dráhy oprávněným provozovatelem dráhy,
- provozovateli dráhy celostátní nebo regionální, který neoprávněně zastaví její provozování.

(2) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 500 000 Kč provozovateli dráhy, který nevyrozumí ve lhůtě jednoho roku před podáním návrhu na zrušení úředního povolení k provozování dráhy drážní správní úřad a vlastníka dráhy.

(3) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč provozovateli dráhy, který

- provozuje dráhu bez úředního povolení k provozování dráhy,
- neprovozuje dráhu podle úředního povolení k provozování dráhy nebo pravidel pro provozování dráhy.

(4) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč provozovateli dráhy, který

- umožní při provozování dráhy výkon činnosti osobě, která není zdravotně způsobilá,
- používá při provozování dráhy určené technické zařízení bez platného průkazu způsobilosti,
- neumožní dopravci, který má platnou licenci provozovat drážní dopravu na dráze celostátní a na dráze regionální.

§ 51

(1) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč dopravci, který

- provozuje drážní dopravu bez platné licence,
- bez rozhodnutí příslušného úřadu omezí drážní dopravu,
- poruší povinnosti stanovené pro přepravu nebezpečných věcí.

(2) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč dopravci, který

- neprovozuje drážní dopravu podle pravidel provozování drážní dopravy, platné licence nebo smlouvy uzavřené s provozovatelem dráhy,
- nerespektuje pokyny provozovatele dráhy udílené při organizování drážní dopravy.

(3) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč dopravci, který

- umožní řízení drážního vozidla osobě bez platného průkazu způsobilosti k řízení,
- umožní, aby při provozování drážní dopravy vykonávaly činnost osoby, které nejsou zdravotně způsobilé,
- používá k provozování drážní dopravy drážní vozidlo bez platného průkazu způsobilosti nebo v technickém stavu, který neodpovídá schválené způsobilosti,
- používá k provozování drážní dopravy určené technické zařízení bez platného průkazu způsobilosti.

(4) Drážní správní úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč osobě, která

⁸⁾ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

- a) neodstranila zdroj ohrožení nebo rušení provozování dráhy nebo drážní dopravy,
- b) svojí činností poškodila drážní zařízení nebo drážní vedení,
- c) porušila přepravní podmínky pro přepravu nebezpečných věcí.

§ 52

(1) Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne, kdy se drážní správní úřad o porušení uvedených povinností dozvěděl, nejpozději však do pěti let od doby, kdy k porušení došlo, jde-li o pokračující neoprávněné provozování dráhy nebo drážní dopravy, nejpozději do pěti let od doby, kdy neoprávněná činnost ještě trvala.

(2) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti, významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody.

(3) Drážní správní úřad pokuty uložené podle § 50 a 51 rovněž vybere.

(4) Pokuty uložené a vybrané podle tohoto zákona jsou příjmem státního rozpočtu. Uloží-li pokutu obec, je pokuta příjmem obce.

ČÁST SEDMÁ STÁTNÍ SPRÁVA A STÁTNÍ DOZOR

§ 53

(1) Zřizuje se správní úřad Drážní úřad jako orgán státní správy se sídlem v Praze, který je podřízen Ministerstvu dopravy.

(2) V čele Drážního úřadu je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr dopravy; ministr dopravy schvaluje rovněž statut Drážního úřadu.

§ 54

(1) Státní správu ve věcech drah vykonávají drážní správní úřady, kterými jsou Ministerstvo dopravy a Drážní úřad.

(2) Působnost drážních správních úřadů vykonávají v rozsahu stanoveném tímto zákonem též obce.

§ 55

Drážní úřad vykonává působnost podle tohoto zákona s výjimkou věcí, ve kterých rozhoduje Ministerstvo dopravy nebo obce.

§ 56

Ministerstvo dopravy:

- a) rozhoduje o zrušení celostátní nebo regionální dráhy po dohodě s Ministerstvem obrany,
- b) rozhoduje o změně kategorie dráhy celostátní na jinou kategorii železniční dráhy a o změně kategorie jiné železniční dráhy než dráhy celostátní na dráhu celostátní po dohodě s Ministerstvem obrany,
- c) je odvolacím orgánem ve správním řízení ve věcech upravených tímto zákonem proti rozhodnutí Drážního úřadu a obcí.

§ 57

(1) Hlavní město Praha⁹⁾ vykonává působnost podle tohoto zákona ve věci dráhy tramvajové, trolejbusové, lanové a speciální dráhy s výjimkou:

- a) schvalování typu drážního vozidla,
- b) schvalování způsobilosti drážního vozidla,
- c) schvalování způsobilosti určených technických zařízení,
- d) rozhodování o osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k provádění revizí, prohlídek a zkoušek určených technických zařízení,
- e) rozhodování o zastavení nebo omezení provozu určených technických zařízení a o odnětí průkazů jejich způsobilosti.

(2) Ostatní obce¹⁰⁾ vykonávají působnost podle tohoto zákona ve věci dráhy tramvajové, trolejbusové, lanové a speciální dráhy s výjimkou:

- a) schvalování typu drážního vozidla,
- b) schvalování způsobilosti drážního vozidla,
- c) schvalování způsobilosti určených technických zařízení,
- d) rozhodování o osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k provádění revizí, prohlídek a zkoušek určených technických zařízení,
- e) rozhodování o zastavení nebo omezení provozu určených technických zařízení a o odnětí průkazů jejich způsobilosti,
- f) působnosti speciálního stavebního úřadu,
- g) vydávání průkazu způsobilosti k řízení lanových drah.

(3) Příslušnou k rozhodování podle tohoto zákona je obec, v jejímž územním obvodu se nachází dráha tramvajová, trolejbusová, lanová nebo speciální dráha. Jedná-li se o rozhodování o udělení licence, je příslušnou obec, v jejímž územním obvodu se bude nacházet výchozí zastávka drážní dopravy.

⁹⁾ § 13 a 26 zákona České národní rady č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 58 odst. 5 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Státní dozor**§ 58**

(1) Státní dozor ve věcech drah vykonávají pověření zaměstnanci Ministerstva dopravy a Drážního úřadu (dále jen „pověřené osoby“).

(2) Při výkonu státního dozoru pověřené osoby dozírají, zda provozovatelé drah a dopravci dodržují podmínky a plní povinnosti stanovené tímto zákonem, zda provozují dráhu podle úředního povolení a zda provozují drážní dopravu podle platné licence.

§ 59

(1) Pověřená osoba je oprávněna v souvislosti s výkonem dozoru vstupovat do všech prostor souvisejících s vykonávanou činností, nahlížet do dokladů a evidencí týkajících se provozování drah a drážní dopravy. Provozovatel dráhy a dopravce jsou povinni pověřené osobě umožnit výkon uvedených oprávnění, bezplatně ji dopravit po dráze a umožnit bezplatné použití drážních sdělovacích zařízení.

(2) Při výkonu státního dozoru je pověřená osoba povinna se prokázat dokladem o pověření.

(3) Zjistí-li pověřená osoba při výkonu dozoru porušení povinností stanovených tímto zákonem, nebo že provozování dráhy je v rozporu s úředním povolením, nebo že provozování drážní dopravy je v rozporu s platnou licencí, vyzve provozovatele dráhy nebo dopravce k odstranění nedostatků ve stanovené lhůtě a vyrozumí o tom drážní správní úřad.

(4) Provozovatelé drah a dopravci jsou povinni ve stanovené lhůtě odstranit nedostatky zjištěné při výkonu státního dozoru. Přijatá opatření k odstranění nedostatků sdělí provozovatel dráhy nebo dopravce příslušnému drážnímu správnímu úřadu písemně.

**ČÁST OSMÁ
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ
A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

§ 60

(1) Vláda České republiky rozhodne ve lhůtě jednoho roku od účinnosti tohoto zákona, která část z dráhy celostátní, již provozují České dráhy na základě zvláštního zákona,⁵⁾ je dráha regionální. Dráhy regionální je Ministerstvo dopravy povinno zveřejnit v Obchodním věstníku. Na rozhodování se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

(2) Při rozhodování podle odstavce 1 se nezařadí

do kategorie regionální dráhy ta část dráhy celostátní, která je uvedena v seznamu tratí podle mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána.¹¹⁾

(3) Provozování drah a drážní dopravy není živností podle živnostenského zákona.¹²⁾

§ 61

Práva a závazky rozpočtové organizace Drážní úřad zřízené Ministerstvem dopravy existující ke dni jejího zrušení, přecházejí dnem nabytí účinnosti tohoto zákona na Drážní úřad zřízený podle tohoto zákona.

§ 62

(1) Dopravci, kteří provozují drážní dopravu na základě koncese, jsou povinni do jednoho roku od účinnosti tohoto zákona požádat o udělení licence (§ 24). Do doby rozhodnutí drážního správního úřadu se tyto dopravci považují za dopravce, kterým byla udělena licence podle tohoto zákona.

(2) Provozovatelé dráhy, kteří provozují dráhu na základě koncese, jsou povinni požádat drážní správní úřad do jednoho roku od účinnosti tohoto zákona o vydání úředního povolení k provozování dráhy (§ 11). Do doby rozhodnutí drážního správního úřadu se tyto provozovatelé dráhy považují za provozovatele dráhy, kterým bylo vydáno úřední povolení podle tohoto zákona.

(3) Osoby, které řídí drážní vozidlo, jsou povinny zažádat drážní správní úřad o vydání průkazu způsobilosti k řízení (§ 45) do jednoho roku od účinnosti tohoto zákona. Do doby rozhodnutí o způsobilosti k řízení se tyto osoby považují za osoby způsobilé k řízení podle tohoto zákona.

(4) Je-li jedna fyzická nebo právnická osoba zároveň provozovatelem železniční dráhy a provozovatelem drážní dopravy, je pro tuto fyzickou nebo právnickou osobu závazné vedení odděleného účetnictví při provozování železniční dopravní cesty a provádění dopravních úkonů.

§ 63

Právní vztahy založené vlečkovou smlouvou podle vyhlášky Ministerstva dopravy č. 126/1964 Šb., o styku mezi dráhami celostátními a vlečkami a o vztazích mezi zúčastněnými organizacemi (vlečkové podmínky), vzniklé přede dnem účinnosti tohoto zákona, jakož i práva z nich vzniklá, se řídí dosavadními předpisy.

¹¹⁾ Evropská dohoda o mezinárodních železničních magistralách (Dohoda AGC), schválená usnesením vlády ČSSR č. 78 z 8. 2. 1990.

¹²⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 64

Řízení ve věcech upravených tímto zákonem

V řízení ve věcech upravených tímto zákonem se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení, pokud jednotlivá ustanovení tohoto zákona nestanoví jinak.

§ 65

Přepavní řád upravující přepravní podmínky na dráze celostátní a na dráze regionální se může odchýlit od ustanovení obchodního zákoníku, pokud přejímá ustanovení mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů.

§ 66

Zmocňovací ustanovení

(1) Ministerstvo dopravy vydá právní předpisy k provedení § 3 odst. 1, § 5 odst. 3, § 6 odst. 1, § 7 odst. 2, § 20 odst. 3, § 22 odst. 2, § 35 odst. 2, § 42 odst. 3, § 43 odst. 1, § 43 odst. 4, § 43 odst. 5, § 44 odst. 1, § 45 odst. 3, § 47 odst. 2 a § 48 odst. 1.

(2) Ministerstvo dopravy po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví vydá právní předpis o podmínkách zdravotní způsobilosti osob k provozování dráhy a drážní dopravy a o způsobu provádění posudkové činnosti.

(3) Ministerstvo dopravy po dohodě s Ministerstvem vnitra vydá právní předpis o provádění výuky, výcviku a zkoušek žadatelů o průkaz způsobilosti k řízení tramvají a trolejbusů.

(4) Ministerstvo dopravy vydá právní předpis, kterým stanoví součásti dráhy.

§ 67

Zrušovací ustanovení

Tímto zákonem se zrušují:

1. zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, ve znění zákona č. 104/1974 Sb.,
2. vyhláška Ministerstva dopravy č. 52/1964 Sb., kterou se provádí zákon o dráhách, ve znění vyhlášek č. 132/1969 Sb. a č. 122/1974 Sb.,
3. vyhláška Ministerstva dopravy č. 68/1964 Sb., o přenesení působnosti státní správy ve věcech drah, ve znění vyhlášky č. 11/1979 Sb., o působnosti správ celostátních drah na úseku státního odborného technického dozoru na dráhách, a vyhlášky č. 177/1988 Sb.,
4. vyhláška Ministerstva dopravy č. 126/1964 Sb., o styku mezi dráhami celostátními a vlečkami a o vztazích mezi zúčastněnými organizacemi (vlečkové podmínky), ve znění vyhlášek č. 111/1966 Sb., č. 2/1980 Sb., č. 42/1984 Sb. a č. 74/1985 Sb.,
5. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 11/1979 Sb., o působnosti správ celostátních drah na

úseku státního odborného technického dozoru na dráhách,

6. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 123/1979 Sb., o městské hromadné dopravě,
7. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 18/1981 Sb., o schvalování drážních vozidel a zvláštních drážních mechanizačních zařízení,
8. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 61/1982 Sb., o určených technických zařízeních,
9. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 72/1984 Sb., o podmínkách způsobilosti kontejnerů ISO řady 1 k bezpečnému a plynulému provozu,
10. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 8/1987 Sb., o způsobilosti dovážených lanových drah a jiných technických zařízení,
11. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 7/1988 Sb., o křížení pozemních komunikací s dráhami v úrovni kolejí,
12. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 190/1988 Sb., kterou se stanoví pevné částky náhrad za způsobení malých poruch v provozu vlaku na celostátních dráhách a vlečkách, ve znění vyhlášky č. 316/1992 Sb.,
13. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 38/1990 Sb., kterou se stanoví některé podmínky k zajištění bezpečného a plynulého provozu zdvihacích zařízení pro manipulaci s kontejnery ISO řady 1,
14. směrnice Federálního ministerstva dopravy, Generální prokuratury ČSSR a Federálního ministerstva vnitra č. j. 11471/1973 o koordinaci a součinnosti orgánů dopravy, bezpečnosti a prokuratury při železničních nehodách (registrována v částce 12/1973 Sb.),
15. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 11 446/1974 o pravidelném opakovaném přezkušování jeřábníků a vazačů pracujících se silničními výložníkovými jeřáby nebo se železničními kolejovými výložníkovými jeřáby (registrován v částce 15/1974 Sb.),
16. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 19 239/1974 o lhůtách dozorcí činnosti státního odborného technického dozoru (registrován v částce 15/1974 Sb.),
17. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 12 142/1975-18 o zdvihacím zařízení horní plošiny poschodového železničního vozu pro dopravu osobních automobilů, ve znění výnosu č. j. 23 229/79-025 (registrovány v částce 33/1975 Sb. a částce 6/1980 Sb.),
18. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 12 241/75-025 o působnosti správ celostátních drah jako drážních správních orgánů, ve znění výnosu č. j. 25 112/77 (registrovány v částce 2/1973 Sb. a v částce 20/1975 Sb.),

19. výnos Federálního ministerstva dopravy a Českého báňského úřadu č. 3939/19/1976 o pravidlech technického provozu pro důlní dráhy povrchových hnědouhelných dolů (PTP-D) (registrován v částce 4/1979 Sb.),
20. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 26 049/76, kterým se vydává Zkušební řád pro řidiče, průvodčí, dispečery, výpravčí a pracovníky přepravní kontroly městské hromadné přepravy, ve znění výnosu č. 7 129/1982-025 (registrovány v částce 8/1977 Sb. a v částce 9/1982 Sb.),
21. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 19 022/1978 o odborné způsobilosti v elektrotechnice na dráhách (registrován v částce 32/1978 Sb.),
22. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 8 624/1982-25, kterým se stanoví pevné částky náhrad za poškození železničních vozů a zařízení, ve znění výnosu č. j. 8 682/1992-040 (registrovány v částce 16/1982 Sb. a v částce 81/1992 Sb.),
23. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 9 737/1984 o přepravách vojenských kontejnerových záilek (registrován v částce 22/1984 Sb.),
24. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 5 095/85-ÚÚZZ, kterým se vydávají směrnice o zdravotní způsobilosti pracovníků na železnicích (registrován v částce 16/1985 Sb.),
25. výnos Federálního ministerstva dopravy č. j. 8 969/85, kterým se stanoví některé podmínky výkonu státního odborného technického dozoru na zajištění bezpečnosti kontejnerů ISO řady 1 v provozu (registrován v částce 24/1985 Sb.).

§ 68

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1995.

Uhde v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

267

ZÁKON

ze dne 15. prosince 1994,

kterým se mění a doplňuje občanský zákoník

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 131/1982 Sb., zákona č. 94/1988 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 87/1990 Sb., zákona č. 105/1990 Sb., zákona č. 116/1990 Sb., zákona č. 87/1991 Sb., zákona č. 509/1991 Sb. a zákona č. 264/1992 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 33b odst. 5 se slova „vůči němu“ nahrazují slovy „vůči ní“.

2. V § 40a se slova „589 a 701 odst. 1“ nahrazují slovy „589, § 701 odst. 1 a § 775“.

3. § 685 odst. 1 zní:

„(1) Nájem bytu vzniká nájemní smlouvou, kterou pronajímatel přenechává nájemci za nájemné byt do užívání, a to na dobu určitou nebo bez určení doby užívání. Nájem bytu je chráněn; pronajímatel jej může vypovědět jen z důvodů stanovených v zákoně.“

4. § 686 odst. 1 zní:

„(1) Nájemní smlouva musí obsahovat označení bytu, jeho příslušenství, rozsah jejich užívání a způsob výpočtu nájemného a úhrady za plnění spojená s užíváním bytu nebo jejich výši. Nájemní smlouva musí mít písemnou formu.“

5. V § 692 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Nájemce je povinen po předchozí písemné výzvě umožnit pronajímateli nebo jím pověřené osobě, aby provedl instalaci a údržbu zařízení pro měření a regulaci tepla, teplé a studené vody, jakož i odpočet naměřených hodnot. Stejně je povinen umožnit přístup k dalším technickým zařízením, pokud jsou součástí bytu a patří pronajímateli.“

6. V § 694 se na konci připojuje tato věta: „V případě porušení této povinnosti je pronajímatel oprávněn požadovat, aby nájemce provedené úpravy a změny bez odkladu odstranil.“

7. V § 706 odst. 1 se v první větě za slova „snacha, kteří“ vkládají slova „prokáží, že“ a v druhé větě za slova „výživou, jestliže“ vkládají slova „prokáží, že“.

8. V § 709 se vypouštějí slova „byty trvale určené jako“.

9. V § 710 odst. 3 se vypouští část věty za středníkem.

10. § 711 odst. 1 písm. b) zní:

„b) jestliže nájemce přestal vykonávat práci pro pronajímatele a pronajímatel potřebuje služební byt pro jiného nájemce, který pro něho bude pracovat;“.

11. V § 711 odst. 1 písm. h) se na konci doplňují slova „a nebo ho bez závažných důvodů užívá jen občas;“.

12. § 711 se doplňuje novým odstavcem 5, který zní:

„(5) Jestliže pronajímatel bez vážných důvodů nevyužil vyklizeného bytu k účelu, pro který soud k výpovědi nájmu přivolil, může soud na návrh nájemce rozhodnout, že pronajímatel je povinen dodatečně uhradit nájemci, který byt uvolnil, stěhovací náklady a další náklady spojené s potřebnou úpravou náhradního bytu. Soud může dále uložit pronajímateli, aby nájemci uhradil rozdíl ve výši nájemného z dosavadního bytu a z bytu náhradního, až za dobu pěti let, počínaje měsícem, v němž se nájemce přestěhoval do náhradního bytu, nejdéle však do doby, kdy nájemce ukončil nájem náhradního bytu. Právo nájemce na úhradu rozdílu v nájemném se v období pěti let nepromlčí. Jiné nároky nájemce nejsou tím dotčeny.“.

13. § 712 zní:

„§ 712

(1) Bytovými náhradami jsou náhradní byt a náhradní ubytování.

(2) Náhradním bytem je byt, který podle velikosti a vybavení zajišťuje lidsky důstojné ubytování nájemce a členů jeho domácnosti. Skončil-li nájemní poměr výpovědí pronajímatele z důvodů podle § 711 odst. 1 písm. a), b), e), f) a i), má nájemce právo na náhradní byt, který je podle místních podmínek zásadně rovnocenný bytu, který má vyklidit (přiměřený náhradní byt). Soud může z důvodů zvláštního zřetele hodných rozhodnout, že nájemce má právo na náhradní byt o menší podlahové ploše než vyklizovaný byt. Skončil-li nájemní poměr výpovědí pronajímatele z důvodů podle § 711 odst. 1 písm. b) a nájemce přestal vykonávat práci pro pronajímatele bez vážných důvodů, stačí při vyklizení poskytnout přístřeší; soud může rozhodnout, že z důvodů zvláštního zřetele hodných má nájemce právo na náhradní byt o menší podlahové ploše, nižší kvalitě a méně vybavený, popřípadě i byt mimo obec, než je vyklizovaný byt, nebo právo na náhradní ubytování.

(3) V případech podle § 705 odst. 2 věty první postačí rozvedenému manželovi, který je povinen byt vyklidit, poskytnout náhradní ubytování; soud však

z důvodů zvláštního zřetele hodných rozhodne, že rozvedený manžel má právo na náhradní byt. V případech podle § 705 odst. 1 a odst. 2 věta druhá má rozvedený manžel právo na náhradní byt; soud může, jsou-li proto důvody zvláštního zřetele hodné, rozhodnout, že rozvedený manžel má právo jen na náhradní ubytování.

(4) Náhradním ubytováním se rozumí byt o jedné místnosti nebo pokoj ve svobodárně nebo podnájem v zařízené nebo nezařízené části bytu jiného nájemce.

(5) Skončil-li nájemní poměr výpovědí pronajímatele podle § 711 odst. 1 písm. c), d), g) a h), stačí při vyklizení poskytnout přístřeší. Jde-li o rodinu s nezletilými dětmi a skončil-li nájemní poměr výpovědí pronajímatele podle § 711 odst. 1 písm. c) a d), může soud, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, rozhodnout, že nájemce má právo na náhradní ubytování, popřípadě na náhradní byt. Přístřeším se rozumí provizorium do doby, než si nájemce opatří řádné ubytování a prostor k uskladnění jeho bytového zařízení a ostatních věcí domácí a osobní potřeby.

(6) Pokud má nájemce právo na bytovou náhradu, není tento nájemce povinen se z bytu vystěhovat a byt vyklidit, dokud pro něj není odpovídající bytová náhrada zajištěna; společní nájemci mají nárok jen na jednu bytovou náhradu.“.

14. Za § 712 se vkládá nový § 712a, který zní:

„§ 712a

V období mezi skončením nájemního poměru a posledním dnem lhůty k vyklizení bytu mají pronajímatel a osoba, jejíž nájemní poměr skončil, práva a povinnosti v rozsahu odpovídajícím ustanovením § 687 až 699 a přiměřeně § 700 až § 702 odst. 1.“.

15. § 713 odst. 1 zní:

„(1) Jestliže služební byt po smrti nájemce nebo po rozvodu jeho manželství užívají dále manžel, popřípadě osoby uvedené v § 706 odst. 1, nejsou povinny se z bytu vystěhovat, dokud jim není zajištěn přiměřený náhradní byt. To platí i v případě, jestliže nájemce služebního bytu opustí trvale společnou domácnost. V odůvodněných případech soud může rozhodnout, že stačí náhradní byt o menší podlahové ploše, nižší kvalitě a méně vybavený, popřípadě i byt mimo obec, než je vyklizovaný byt nebo náhradní ubytování.“.

16. V § 714 druhá věta zní: „Nájemce družstevního bytu není povinen se z bytu vystěhovat, pokud mu není zajištěna bytová náhrada za podmínek stanovených v § 712.“.

17. V § 719 se vypouští odstavce 2. Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

18. V části deváté – Závěrečná, přechodná a zrušovací ustanovení se připojuje hlava sedmá, která včetně nadpisu zní:

„HLAVA SEDMÁ
PŘECHODNÁ USTANOVENÍ
K ÚPRAVÁM ÚČINNÝM OD 1. LEDNA 1995
(zákon č. 267/1994 Sb.)

§ 879b

(1) Smlouvy o nájmu bytů uzavřené platně i v jině než písemné formě jsou platné i nadále.

(2) Ustanovení § 712 odst. 2 čtvrté věty se vztahují na nájemní smlouvy uzavřené po účinnosti tohoto zákona.“

Čl. II

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1995.

Uhde v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

Vydává a tiskne: Ministerstvo vnitra, odbor vydavatelství a tisku, Bartůňkova 4, poštovní schránka 10, 149 00 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 - **Administrace:** písemné objednávky předplatného a reklamace - SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, fax (02) 53 00 26, změny adres a počtu odebíraných výtisků - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, tel. (02) 663 100 71 l. 154-159, fax (02) 683 19 86 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činila 900,- Kč, druhá záloha činí 520,- Kč) - Účet pro předplatné: Komerční banka Praha 1, účet č. 30015-706-011/0100 - Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha č. j. 1173/93 ze dne 9. dubna 1993.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8 - Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte IČO - právnická osoba; r. č. (bez lomítka) - soukromá osoba. Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 24 51 05 14 l. 316, fax (02) 53 00 26; za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 24 51 05 14 l. 318 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 422 139 62 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95 - Ostrava, Dr. Smerala 27, telefon (069) 22 63 42 a ve vybraných knihkupectvích.